

upravlinni ryzykamy / O. M. Donets', T. V. Savel'yeva, Yu. I. Urets'- ka // Zbirnyk naukovykh prats': Upravlinnya rozvytkom skladnykh system. – Kyiv : KNUBA, 2011. – Vypusk 6. – S. 36 – 42.

3. Strel'bits'ka N. Unifikovanyy mizhnarodnyy standart ryzyk-menedzhmentu yak vidpovid' na vyklyky hlobalizatsiyi / N. Strel'bits'ka // Sotsial'no-ekonomichni problemy i derzhava. – 2011. – Vyp. 2 (5) [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2011/11snyvh.pdf>.

4. ISO/IEC GUIDE 73:2002. Risk management-Vocabulary – Guidelines for use in standards. International Organization for Standardization, 2002.

5. Enterprise Risk Management – Integrated Framework Executive Summary. Committee of Sponsoring Organization of the Treadway Commission (COSO), 2004.

6. Risk Management Standard. 2002 [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: http://www.theirm.org/publications/documents/Risk_Management_Standard_030820.pdf.

7. Bazel' III: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.bis.org/press/p100912.pdf>.

8. BS ISO 31000:2009 Risk management. Principles and guidelines [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : http://ddata.overblog.com/xxxuyy/0/32/13/25/Risques/ISO_DIS_31000_-E—1-.pdf.

Рецензент: Карпов В.А. к.е.н., професор, кафедра економіки, права та управління бізнесом Одеського національного економічного університету

12.12.2017

УДК 336.01

Жбанкова Анастасія

АНАЛІЗ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОГО СТАНУ ПАТ «СК «ІНТО»

У статті розглянуто основні положення аналізу фінансово-економічного стану підприємства. Проаналізовано фінансово-

економічні показники діяльності ПАТ «СК «ІНТО», що спеціалізується на медичному страховому ринку. Аналіз розглянуто як основа стабільності й прийняття оптимальних управлінських рішень.

В даній статті була розглянута комплексна характеристика ПАТ «СК «ІНТО», проаналізовані основні економічні та фінансові показники. Компанія спеціалізується на медичному страхуванні та її продуктом продажу є медичні страхові програми для індивідуального та корпоративного страхування. Аналіз внутрішнього середовища показав наступне: підприємство працює за рахунок лише власних вкладених коштів, віддача від яких з кожним роком збільшується, при чому можна говорити про фінансову стійкість підприємства. Продукція підприємства не є фондомісткою. Як свідчить проведений аналіз зовнішнього середовища підприємство має великий потенціал розвитку, працює в сприятливих зовнішніх умовах, не має перепон з боку уряду, хоча і працює в умовах конкуренції, а його продукт користується попитом в Одеському регіоні.

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, фінансові результати, фінансові ресурси, ліквідність, рентабельність, ефективність діяльності.

Жбанкова Анастасія

АНАЛИЗ ФИНАНСОВО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ ЧАО «СК «ИНТО»

В статье рассмотрены основные положения анализа финансово-экономического состояния предприятия. Проведен анализ финансово-экономических показателей деятельности ЧАО «СК «ИНТО», которое специализируется на медицинском страховом рынке. Анализ рассмотрен как основа стабильности и принятия оптимальных управленческих решений.

В данной статье была рассмотрена комплексная характеристика ПАО «СК« ИНТО », проанализированы основные экономические и финансовые показатели. Компания специализируется на медицинском страховании и ее продуктом продаже есть медицинские страховые программы для индивидуального и корпоративного страхования. Анализ внутренней среды показал следующее: предприятие

работает за счет только собственных вложенных средств, отдача от которых с каждым годом увеличивается, причем можно говорить о финансовой устойчивости предприятия. Продукция предприятия не является фондоемкие. Как показывает проведенный анализ внешней среды предприятие имеет большой потенциал развития, работает в благоприятных внешних условиях, не имеет преград со стороны правительства, хотя и работает в условиях конкуренции, а его продукт пользуется спросом в Одесском регионе.

Ключевые слова: финансовое состояние предприятия, финансовые результаты, финансовые ресурсы, ликвидность, рентабельность, эффективность деятельности.

Zhbankova Anastasiia

ANALYSIS OF FINANCIAL AND ECONOMIC CONDITION PJSC «IC «INTO»

The main provisions of analysis of financial and economic conditions of enterprise are examined in the article. The analysis of financial and economic indicators of activity of the industrial enterprise, specializing in medical insurance market. The analysis is considered as the basis of stability and the adoption of optimal management decisions.

The article considered the complex characteristics of PJSC "SC" INTO ", analyzed the main economic and financial indicators. The company specializes in health insurance and its sales product are health insurance programs for individual and corporate insurance. Analysis of the internal environment showed the following: the company operates at the expense of only its own invested funds, the returns of which each year increases, which can be said about the financial sustainability of the enterprise. Enterprise products are not funded. According to the analysis of the external environment, the enterprise has a great potential for development, works in favorable external conditions, has no obstacles on the part of the government, although it works in a competitive environment, and its product is in demand in the Odessa region.

Keywords: financial condition of enterprise, financial performance, financial resources, liquidity, profitability, activity efficiency.

Постановка проблеми. Для утримання стабільної тенденції розвитку фінансово-господарської діяльності підприємства в умовах постійного загострення конкурентної боротьби необхідно достовірно оцінювати фінансовий стан підприємства. Фінансовий стан підприємства характеризує забезпеченість власними оборотними коштами, оптимальне співвідношення запасів товарно-матеріальних цінностей з потребами виробництва, а також своєчасне проведення розрахункових операцій і платоспроможність. Оцінка фінансового стану підприємства показує в яких конкретних напрямках потрібно вести цю роботу.

Аналіз публікацій. Питанню аналізу фінансового стану підприємств присвячено багато наукових праць як вітчизняних, так і зарубіжних учених, а саме: І. Балабанова, Є. Бріггема, Е. Хелферта, М. Абрютіна, В. Ковальова, А. Ковальова, М. Креніна, А. Поддєрьогіна, С. Довбні, В. Савчука й інших.

Метою дослідження є аналіз фінансово-економічного стану ПАТ «СК «ІНТО», вивчення тенденцій зміни економічних показників діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке є результатом взаємодії всіх елементів системи фінансових відносин підприємства, визначається сукупністю виробничо-господарських факторів і характеризується системою показників, що відображають наявність, розміщення й використання фінансових ресурсів [1, с. 93].

Головною метою фінансової діяльності підприємства є отримання прибутків шляхом збільшення обсягів виробництва та реалізації продукції, нарощування власного капіталу й забезпечення стійкого фінансового стану. Для цього необхідно постійно підтримувати платоспроможність і рентабельність підприємства, а також оптимальну структуру активу та пасиву балансу [2, с. 169].

Основними завданнями аналізу фінансового стану підприємства є такі:

- дослідження рентабельності й фінансової стійкості підприємства;
- дослідження ефективності використання майна (капіталу) підприємства, забезпечення підприємства власними обіговими коштами;

- об'єктивне оцінювання динаміки та стану ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості підприємства;
- оцінювання становища суб'єкта господарювання на фінансовому ринку й кількісне оцінювання його конкурентоспроможності;
- аналіз ділової активності підприємства та його становища на ринку цінних паперів;
- визначення ефективності використання фінансових ресурсів [3].

Аналіз фінансового стану підприємства виконано на прикладі ПАТ «СК «ІНТО», що займається розробкою і реалізацією медичного страхового продукту у місті Одесі. З метою аналізу фінансового стану підприємства проведемо розрахунки його діяльності (табл. 1).

Таблиця 1

Динаміка фінансових показників діяльності підприємства в 2013 - 2016 роках, тис. грн. (складено за даними [4])

Найменування показників	Роки				2016 у % до 2013 р.
	2013	2014	2015	2016	
1. Виручка від реалізації продукції	-	-	-	-	-
2. Податок на додану вартість	-	-	-	-	-
3. Інші вирахування з доходу	-	-	-	-	-
4. Чистий дохід від реалізації	56428	54251	63410	76800	36,1
5. Собівартість реалізованої продукції	4211	9326	16811	14959	255
6. Валовий прибуток	22639	11179	5723	14083	-37,8
7. Інші операційні доходи	817	711	627	814	-0,37
8. Адміністративні витрати	2854	2980	3501	11832	315
9. Витрати на збут	175	114	513	556	218
10. Операційні витрати	172	1910	890	159	-7,56
11. Фінансовий результат від операційної діяльності	20255	6886	1446	2350	-88,4
12. Разом доходи	10161	5205	6505	7392	-27,3
13. Разом витрати	36990	48076	62591	75264	103
14. Фінансовий результат від звичайної діяльності	11940	7616	7992	8732	-26,9
15. Податок на прибуток	1779	2411	1487	1340	-24,7
16. Чистий прибуток	10161	5205	6505	7392	-27,3

ПАТ «СК «ІНТО» за 2013-2016 рр. З даних розрахунків табл. 1 ми можемо зробити такий висновок, що чистий дохід в звітному році в порівнянні з базисним збільшився на 36,1 % причанами такого зростання стало збільшення договорів про страхування на підприємстві. Щодо валового прибутку, то він у звітному році в порівнянні з базисним зменшився на 37,8 %. Причиною цього стало збільшення собівартості на 255 % та зменшення інших доходів від операційної діяльності на 0,37%, а також збільшення адміністративних витрат на 315% . Фінансовий результат від операційної діяльності зменшився на 88,4 %. Зменшення цього показника є негативним для підприємства оскільки можна сказати, що підприємство не в змозі виконати свої плани. Фінансовий результат від звичайної діяльності зменшився в звітному році у порівнянні з базовим на 26,9 %. Причиною такого зменшення є збільшення витрат на 103%. Причиною є зменшення валового прибутку, фінансового результату від операційної діяльності та збільшення витрат. Така тенденція зміни показників не є позитивною. З розрахунків табл. 2 ми можемо зробити такий висновок, що операційні витрати в 2016 в порівняні з 2013 рр. збільшилися на 103,5%.

Таблиця 2

Елементи операційних витрат підприємства у 2012 – 2016 роках, тис. грн.

Показники	2012	2013	2014	2015	2016
1. Матеріальні витрати	57	79	169	584	924,6
2. Витрати на оплату праці	2011	2160	2497	10315	412,9
3. Відрахування на соціальні заходи	512	634	680	780	52,34
4. Амортизація	200	205	512	980	390
5. Інші операційні витрати	34210	44998	58733	2605	83
Разом	36990	48076	62591	75264	103,5

Збільшення відбулися за рахунок таких статей витрат: матеріальні витрати, які збільшилися на 924,5 %, що свідчить про закупівлю обладнання або будівлі, витрати на оплату праці на 412,9 % це означає що, підприємство заохочує працівників збільшенням заробітної плати і відповідно витрати на соц. заходи також збільшились

на 52,34 %, амортизація на 390%, інші операційні витрати на 83%. Таке збільшення показника є негативним і означає що, підприємство збільшує свої витрати на реалізацію послуги.

Далі для розрухунку експрес-аналізу нам потрібні будуть показники балансу, які представлені у таблиці 3.

Таблиця 3

Показники балансу підприємства в 2013 - 2016 роках, тис. грн. (складено за даними [4])

Найменування статей	Показники на кінець років			
	2013	2014	2015	2016
1. Нематеріальні активи	99	566	1134	1310
2. Основні засоби	6012	5897	6888	6959
3. Незавершене будівництво	-	-	-	-
4. Довгострокові фінансові інвестиції	13647	10836	12909	29458
5. Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-
6. Усього необоротні активи	20191	17732	20931	37727
7. Виробничі запаси	-	10	11	47
8. Товари	-	-	-	-
9. Незавершене виробництво	-	-	-	-
10. Дебіторська заборгованість за розрахунками	630	600	3682	903
11. Дебіторська заборгованість за товари (послуги)	602	273	380	389
12. Інша дебіторська заборгованість	81	184	148	1137
13. Грошові кошти	27499	33616	51390	51239
14. Гроші та їх еквіваленти та витрати майбутн. Періодів	6084	11096	68	19
15. Усього оборотні активи	34896	45779	55679	53734
16. Баланс	55087	63511	76652	91503
17. Статутний капітал	12941	12941	12941	12941
18. Не оплачений капітал	-	-	-	-
19. Нерозподілений прибуток	19029	24037	30542	37934
20. Резервний капітал	1745	1942	1942	1942
21. Усього власний капітал	33715	38920	45425	52817
22. Довгострокові зобов'язання	7625	8849	1138	16630

Продовж. табл. 3

1	2	3	4	5
23. Короткострокові кредити банків	-	-	-	-
24. Кредиторська заборгованість за товари (послуги)	413	1400	827	2444
25. Поточні зобов'язання за розрахунками	6208	6208	6208	6208
26. Інші поточні зобов'язання	7126	8134	12854	13404
27. Усього поточні зобов'язання	13747	15742	19889	22056
28. Баланс	55087	63511	76652	91503

У таблицях 4 і 5 здійснено аналіз ліквідності балансу підприємства. Так якщо порівнювати найбільш ліквідні активи (A_1) та найбільш термінові зобов'язання (Π_1) то як у 2013-2016 роках очевидно що зобов'язання значно значно менші ніж, найліквідніші активи підприємства, отже у підприємства достатньо ліквідних активів для погашення термінових зобов'язань.

Таблиця 4

Розрахунки аналізу ліквідності балансу
(складено за даними [4])

Формули	2013	2014	2015	2016
$A_1 = (1160+1165)$	$A_1=27499+6077=33576$	$A_1=33616+11089=44705$	$A_1=51390$	$A_1=51239$
$A_2 = \Sigma(1120-1155)$	$A_2=1313$	$A_2=1057$	$A_2=4221$	$A_2=2429$
$A_3=(1100+1110+1170+1190+1200)$	$A_3=7$	$A_3=10+7=17$	$A_3=11+68+42=121$	$A_3=47+19+42=108$
$A_4 = (1095+1170)$	$A_4=20191+7=20198$	$A_4=17732+7=17739$	$A_4=20931+68=20999$	$A_4=37727+19=37746$
$\Pi_1 = \Sigma(1615-1690)$	$\Pi_1=13747$	$\Pi_1=15742$	$\Pi_1=19889$	$\Pi_1=22056$
$\Pi_2 = (1600+1610)$	$\Pi_2=0$	$\Pi_2=0$	$\Pi_2=0$	$\Pi_2=0$
$\Pi_3 = (1595+1700)$	$\Pi_3=7625$	$\Pi_3=8849$	$\Pi_3=11338$	$\Pi_3=16630$
$\Pi_4 = (1495+1520+1665)$	$\Pi_4=33715+219=33934$	$\Pi_4=38920+426=39346$	$\Pi_4=45425+432=45857$	$\Pi_4=52817+2041=54858$

Таблиця 5

Платіжний надлишок (нестача) балансу підприємства
за 2013-2016 роки, тис. грн. (складено за даними [4])

А	Рівень показників за роками (тис.грн.)				П	Рівень показників за роками (тис.грн.)				Платіжний надлишок (нестача) (тис.грн)			
	2013	2014	2015	2016		2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
A ₁	33576	44705	51390	51239	П ₁	3747	15742	19889	22056	9829	28963	31501	29183
A ₂	1313	1057	4221	2429	П ₂	0	0	0	0	1313	1057	4221	2429
A ₃	7	7	121	108	П ₃	7625	8849	11338	16630	-7618	-8832	-11217	-16522
A ₄	198	17739	20999	37746	П ₄	33934	39346	45857	54858	-13736	-21607	-24858	-17112

Примітка:

A₁ – грошові кошти та короткострокові фінансові вкладення.

A₂ – дебіторська заборгованість та інші оборотні активи.

A₃ – запаси і довгострокові фінансові вкладення.

A₄ – фіксовані активи (розділ 1 балансу).

П₁ – кредиторська заборгованість.

П₂ – короткострокові кредити та інші запозичені кошти.

П₃ – довгострокові кредити та інші запозичені кошти.

П₄ – капітал.

При порівнянні реалізованих активів (A₂) та короткострокових зобов'язань (П₂) переважають швидко реалізовані активи, тобто дебіторська заборгованість. При порівняння активів третьої групи, тобто повільно реалізованих активів (A₃) та довгострокових пасивів (П₃) переважають довгострокові пасиви, або довгострокові пасиви банків. У активах четвертої групи переважають постійні пасиви (П₄) над важкореалізовані активи (A₄). Баланс вважається ліквідним, якщо $A_1 > P_1$; $A_2 > P_2$; $A_3 > P_3$; $A_4 \leq P_4$. У нашому випадку активи лише третьої групи не відповідають даному співвідношенню, а отже можна говорити, що баланс в цілому ліквідний.

Далі продовжуємо аналізувати ліквідність підприємства за допомогою коефіцієнтів (табл. 6).

Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності) = Ф.1 стр. 1195 / Ф. 1. стр. 1695

$$2013 \text{ Кп.} = 34896 / 13747 = 2,5384$$

$$\begin{aligned}
& 2014 \text{ Кп.} = 45779/15742 = 2,9081 \\
& 2015 \text{ Кп.} = 55679/19889 = 2,7995 \\
& 2016 \text{ Кп.} = 53734/22056 = 2,4363 \\
& \text{Коефіцієнт швидкої ліквідності} = \\
& \Phi 1 [(\text{стр.} 1125 + 1135 + 1130 + 1155 + 1165 + 1160 + 1190) / \text{стр.} 1695] \\
& 2013 \text{ Кш.л.} = (433 + 13647 + 81 + 27499) / 13747 = 3,0305 \\
& 2014 \text{ Кш.л.} = (433 + 10836 + 184 + 33616) / 15742 = 2,863 \\
& 2015 \text{ Кш.л.} = (12909 + 148) / 19889 = 0,6565 \\
& 2016 \text{ Кш.л.} = (29458 + 1137) / 22056 = 1,3872 \\
& \text{Коефіцієнт абсолютної ліквідності} = \Phi 1 \\
& [(\text{стр.} 1160 + 1165) / \text{стр.} 1695] \\
& 2013 \text{ Ка.л.} = (27499 + 6077) / 13747 = 2,4424 \\
& 2014 \text{ Ка.л.} = (33616 + 11089) / 15742 = 2,8399 \\
& 2015 \text{ Ка.л.} = 51390 / 19889 = 2,5838 \\
& 2016 \text{ Ка.л.} = 51239 / 22056 = 2,3231
\end{aligned}$$

Таблиця 6

Аналіз показників ліквідності підприємства за 2013-2016 роки

Показники	Нормативне значення	Період			
		2013	2014	2015	2016
Коефіцієнт поточної ліквідності (загальної)	>2,0-2,5	2,5384	2,9081	2,7995	2,4363
Коефіцієнт швидкої ліквідності	>0.6-0.8	3,0305	2,863	0,6565	1,3872
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	>0.2-0.25	2,4424	2,8399	2,5838	2,3231

Аналіз даних таблиці 6 показав, що в усіх роках управлінський персонал підприємства зміг за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів покрити усі поточні зобов'язання в повному обсязі. При цьому його орієнтовне нормативне значення повинно бути 2, що вказує про те що в 2016 р. на 1 грн. поточних зобов'язань припадає 2,44 грн. поточних активів. В досліджуваних роках усі поточні зобов'язання були покриті за рахунок швидко реалізованих активів, але лише в 2015 році лише 65,65% поточних зобов'язань були покриті за рахунок швидко реалізованих активів.

Зазначимо, що таке значення коефіцієнта швидкої ліквідності є нижче його рекомендованого значення (0,8), тобто у підприємства у 2015 році були відсутні у достатній кількості засоби у вигляді швидкореалізованих активів, які повинні разом з грошовими коштами покривати 80% або повністю всі поточні зобов'язання. Щодо значення коефіцієнтів загальної ліквідності зазначимо, що за рахунок наявних на підприємстві оборотних активів в кожному з представлених років поточні зобов'язання були покриті в повному обсязі. Стосовно динаміки вищезазначених коефіцієнтів ліквідності, то спостерігається що найкращі показники були в 2014 році, а найгірші в 2016, але в цілому усі показники мають хороші значення, що свідчить про наявність грошових та їх еквівалентів, платоспроможність підприємства в найближчий час та в довгостроковому періоді, здатність підприємства в повній мірі покрити поточні зобов'язання за допомогою грошових коштів та дебіторської заборгованості.

У таблиці 7 розраховані основні показники ділової активності ПАТ «СК «ІНТО».

Таблиця 7

Аналіз ділової активності підприємства за 2013-2016 роки

Показники	Період			
	2013	2014	2015	2016
Коефіцієнт оборотності активів	1,0243	0,8542	0,8272	0,8393
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	42,9763	51,3254	15,0617	31,6179
Період інкасації(в днях)	0	0	0	0
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	135,6295	38,7507	76,6747	31,4239
Строк оплати рахунків кредиторів (в днях)	0	0	0	0
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	-	5425,1	5764,54	1634,04
Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)	9,3859	9,1998	9,2059	11,0361
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,6737	1,3939	5,5927	4,6182

$$\text{Коефіцієнт оборотності активів} = 2000 / 1300$$

$$\text{Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості} = 2000 / (1125 + 1130 + 1135 + 1140 + 1155)$$

$$\text{Період інкасації(в днях)} = (1125 + 1130 + 1135 + 1140 + 1155) / 2000 * 365$$

Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості=2000/1615

Строк оплати рахунків кредиторів (в днях)=1615/2000*365

Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів=2000/1100

Коефіцієнт оборотності основних засобів (фондовіддача)=2000/(1010+1090)

Коефіцієнт оборотності власного капіталу=2000/1495

Так коефіцієнт оборотності активів показує, скільки разів за звітний період відбувається повний цикл виробництва й обігу, який приносить відповідний ефект у вигляді прибутку. Цей коефіцієнт на протязі 2015-2016 рр. має тенденцію до збільшення, так у 2015 році він становив 0,8272, у 2016 році 0,8393. Такі зміни вказують на зростання ефективності використання майна підприємства, яке відбулось за рахунок скорочення тривалості обігу оборотного капіталу. Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості значно зменшився із 42,9763 до 31,6179 за досліджувані 2013-2016 роки. Це свідчить про активізацію роботи керівництва підприємства з контрагентами – дебіторами. Прямопропорційну тенденцію можна спостерігати і із коефіцієнтом оборотності кредиторської заборгованості, яка зменшилася із 135,6295 до 31,4239 у 2013-2016 роках. Позитивним є те, що строк погашення дебіторської заборгованості складає менше 1 дня. Така ж сама ситуація і зі строком погашення кредиторської заборгованості. Показник оборотності запасів протягом досліджуваного періоду зменшився, що свідчить про ефективність роботи підприємства щодо запасів. Коефіцієнт оборотності основних засобів коливався приблизно однакових межах, так у період із 2015 по 2016 роки він зріс на 2,1 пункти, а у 2013-2015 роках був майже сталим. Показав тенденцію коефіцієнт оборотності власного капіталу, який у 2013-2016 рр. коливався у межах від 1,6737 до 4,6182.

Формули розрахунків.

Рентабельність активів=2290/1900*100%

Рентабельність власного капіталу=2350/1495*100%

Рентабельність продукції=2350/2050*100%

Рентабельність діяльності=2350/2000*100%

У таблиці 8 розраховано основні показники рентабельності підприємства. Так рентабельність активів є позитивною, але постійно зменшується із 21,67% до 9,54%, тобто підприємство

отримувало 0,22- 0,1 грн. прибутку на 1 грн. активів підприємства, що характеризує не ефективність використання активів підприємства. Рентабельність власного капіталу становила: 30,14% у 2013 році, 13,37% у 2014, 14,32% у 2015 та 13,995% у 2016 році, що характеризує ефективність вкладення засобів в дане підприємство. Дещо краща тенденція була у рентабельності продукції, оскільки вона зростала із 38,69% у 2015 році до 49,42% у 2016 році, що характеризує прибутковість господарської діяльності підприємства від основної діяльності.

Таблиця 8

Аналіз рентабельності діяльності підприємства
за 2013-2016 роки, %

Показники	Нормативне значення	Період			
		2013	2014	2015	2016
Рентабельність активів, %	>0	21,67	11,99	10,43	9,54
Рентабельність власного капіталу, %	>0	30,14	13,37	14,32	13,995
Рентабельність продукції, %	>0	241,3	55,81	38,69	49,42
Рентабельність діяльності, %	>0	18,01	9,59	10,26	9,63

Щодо рентабельності діяльності, то показники тут поступово знижувались. Так рентабельність діяльності знизилась із 18,01% до 9,63%, характеризує недостатню ефективність господарської діяльності підприємства. Взагалом, рентабельність підприємства є позитивною, але має незначну тенденцію до зниження.

Підприємство – це відкрита система, і його розвиток залежить від зовнішнього середовища (його також називають загальним оточенням, середовищем непрямого впливу або сукупністю неконтрольованих факторів). Зовнішнє середовище, або середовище непрямого впливу, діє не безпосередньо на кожну окрему організацію, а на всі одразу. Це не означає, що їхній вплив менший за вплив факторів безпосереднього оточення. Необхідність дослідження проблеми взаємодії підприємства і зовнішнього середовища обумовлена формуванням нової концепції управління підприємством як відкритої системи, внутрішня стабільність якої

залежить від умов зовнішнього середовища. Навіть, якщо в самому підприємстві не відбувається ніяких змін, постійні зміни навколишнього середовища чинять суттєвий вплив на результати його діяльності. Це викликає необхідність проведення постійного моніторингу стану зовнішнього середовища підприємства, який розглядається як невід'ємна складова частина стратегічного планування.

Зовнішнє фінансове середовище охоплює фінансові відносини компанії з її клієнтами, партнерами, страховими посередниками, перестраховиками, державою, об'єднанням страховиків та інвесторами (в тому числі і кредиторами), а внутрішнє фінансове середовище – фінансові відносини всередині компанії між її структурними підрозділами, правлінням, а також керівництвом і працівниками.

До основних методів стратегічного фінансового аналізу можна віднести PEST-аналіз та SWOT-аналіз. PEST-аналіз (рідше STEP-аналіз) використовується для опису впливу політичних (P - policy), економічних (E - economy), суспільних (S - society) та технологічних (T - technology) факторів зовнішнього середовища, що впливають на стратегічний процес в страховій компанії (табл. 9). Аналіз зовнішнього середовища передбачає дослідження та оцінку впливу на компанію ряду факторів, серед яких можна виокремити фактори прямої дії та фактори опосередкованого впливу.

До факторів прямої дії відносимо: клієнтів компанії, перестраховиків з якими співпрацює страхова компанія, конкурентів, державні органи влади, фінансову інфраструктуру економіки, законодавство, тенденції страхового ринку тощо. Страхова компанія «ІНТО» має висококваліфікованих працівників, які отримали вищу економічну або технічну освіту і стаж роботи. На мою думку, негативний вплив на діяльність будь якої страхової компанії в Україні є певна недовіра з боку населення до страхування, як такого. Необізнаність більшої частини громадян створює певні суперечності при відшкодуванні страхових сум при настанні страхового випадку. Страхувальники вважають що їх обманюють і створюють негативні відгуки про страхові компанії.

Для будь – якої страхової компанії важливе значення мають взаємовідносини зі своїми партнерами, перестраховиками, клієнтами. Страхова компанія «ІНТО» не є виключення.

Таблиця 9

PEST-аналіз зовнішніх факторів середовища

Політичні фактори (Р)	Економічні фактори (Е)
Політична стабільність в країні. Нормативне середовище. Державне регулювання фінансового ринку. Рейтинги компаній. Динамізм законодавчої бази.	Рівень розвитку економіки в цілому. Стан страхового ринку. Позиція страховальників. Стан фінансового ринку. Платоспроможність клієнтів.
Соціальні фактори (Р)	Технологічні фактори (Т)
Культура та традиції страхування. Кваліфікація персоналу в страховій галузі. Природне середовище. Переваги споживачів.	Технічне та програмне оснащення компаній. Інтернет-технології. Використання інформаційних технологій.

СК «ІНТО» співпрацює з ПАТ "Марфін Банк", в якому відкритий поточний рахунок, як в іноземній, так і в національній валюті.

Головними партнерами Into-Sana щодо перестрахування на українському ринку, зокрема, є: ПАТ «СК «Українська страхова група», ПАТ «СК «АХА-Страховання», ПАТ «СГ«ГАС», ПрАТ "УСК "Княжа Вієнна Іншуранс Груп", ЗАТ "УАСК АСКА".

Аналіз факторів опосередкованого впливу передбачає дослідження і оцінку стану розвитку економіки, тенденцій світових фінансових ринків, особливості міжнародних економічних відносин, соціально-культурні обставини, політичні події та обставини міжнародного оточення тощо.

Державне законодавство, політичні сили впливають на діяльність страховиків. Це здійснюється шляхом видання відповідних нормативних актів. Значний вплив на діяльність страхової компанії мало прийняття Податкового кодексу, який змінив порядок оподаткування страхових операцій.

Зростання інфляції в країні негативно позначається на фінансовій стійкості підприємства. У залежності від того, яку економічну політику веде держава: зменшуються податки, чи

заохочує вітчизняних виробників, які вживає заходи щодо підвищення якості продукції, що випускається, залежить фінансова стійкість. Оскільки більшість населення України мають досить низький рівень доходів, виникає проблема їхньої неплатоспроможності та неможливості дозволити собі застрахуватись. Страхуються тільки ті, в яких є нагальна в цьому потреба або високий рівень доходів.

Технічний рівень страхової компанії — оснащення комп'ютерною технікою, телефаксами, каналами електронного зв'язку — значною мірою впливає на розвиток страховика.

Наявність власного сайту допомагає донести страхові послуги до потенційних клієнтів та розрекламувати свою компанію.

Одним із методів проведення діагностики розвитку страхової компанії є дослідження внутрішнього та зовнішнього середовища з використанням SWOT-аналізу.

SWOT-аналіз – це аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища компанії. Аналізу підлягають:

- сильні сторони (Strength),
- слабкі сторони (Weakness) внутрішнього середовища,
- можливості (Opportunities)
- загрози (Threats) зовнішнього середовища компанії.

Методологія SWOT-аналізу передбачає спочатку виявлення сильних і слабких сторін, можливостей і загроз, після цього встановлення зв'язків між ними. SWOT-аналіз страхової компанії «ІНТО» представлений в таблиці 10.

Для більш повного уявлення про діяльність страхової компанії у сфері медичного страхування, розробки шляхів розвитку галузі та прогнозування рівня розвитку на перспективу, було проведено SWOT-аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища їх функціонування, виявлено найбільш реальні можливості та загрози .

Практична доцільність здійснення SWOT-аналізу ПАТ «СК «ІНТО» полягає в тому, що він визначає шляхи покращення результативності діяльності страхових компаній.

Результати SWOT-аналізу дозволяють створити початкову інформаційну базу для її наступної обробки, дають змогу адекватно оцінити рівень розвитку підприємства, виявити конкурентні переваги та визначити напрями подальшого прикладання зусиль щодо зростання страхового ринку.

Таблиця 10

SWOT-аналіз ПАТ «СК «ІНТО»

Сильні сторони:	Слабкі сторони:
<ul style="list-style-type: none"> - ринок, що динамічно розвивається; - зростання рівня капіталізації страхового ринку; - зростання обсягу страхових операцій; - гнучка цінова політика; - обов'язкове медичне страхування іноземних громадян, що тимчасово перебувають на території України; - цілодобова служба; - високий рівень обслуговування; - оперативне рішення проблем клієнта; - збільшення страхових премій; - збільшення статутного капіталу; - робота з юридичними особами. 	<ul style="list-style-type: none"> - недосконалість законодавчої бази; - високий рівень концентрації ринку; - обмежені можливості для інвестування; - інформаційна закритість; - відсутність маркетингових стратегій діяльності; - слабка програма просування послуг; - відсутність маркетингових досліджень; - мале охоплення території; - неоперативне регулювання на зміни ринку; - вузький список послуг.
Можливості:	Загрози:
<ul style="list-style-type: none"> - введення обов'язкового медичного страхування; - розвиток страхового посередництва; - вдосконалення системи інвестування страхових резервів; - низький рівень фінансування охорони здоров'я; - формування середнього класу в Україні; - високий рівень освіти; - орієнтація на західний стиль життя; - медичне страхування стає елементом - корпоративної культури підприємств; - запозичення досвіду іноземних колег; - знижки постійним клієнтам. 	<ul style="list-style-type: none"> - політична та економічна нестабільність; - високий рівень інфляції; - зростання курсів іноземних валют; - зростання цін на послуги; - конкуренція з боку іноземних та місцевих страховиків; - податкове законодавство; - відсутність обов'язкового страхування - відповідальності лікарів за нанесену пацієнту шкоду; - тіньові розрахунки з лікарями; - низька кадрова забезпеченість; - скорочення чисельності населення; - низька страхова культура; - загальноекономічна криза; - зниження платоспроможності населення; не найнижчі тарифи.

Висновки. В даній статті була розглянута комплексна характеристика ПАТ «СК «ІНТО», проаналізовані основні економічні та фінансові показники. Компанія спеціалізується на медичному страхуванні та її продуктом продажу є медичні страхові програми для індивідуального та корпоративного страхування.

Аналіз внутрішнього середовища показав наступне: підприємство працює за рахунок лише власних вкладених коштів, віддача від яких з кожним роком збільшується, при чому можна говорити про фінансову стійкість підприємства. Продукція підприємства не є фондомісткою.

Як свідчить проведений аналіз зовнішнього середовища підприємство має великий потенціал розвитку, працює в сприятливих зовнішніх умовах, не має перепон з боку уряду, хоча і працює в умовах конкуренції, а його продукт користується попитом в Одеському регіоні.

Література

1. Обущак Т.А. Сутність фінансового стану підприємства / Т.А. Обущак // Актуальні проблеми економіки. – 2007. – № 9. – С. 92–98.
 2. Ларка М.І. Аналіз фінансового стану підприємства як засіб підвищення ефективності його діяльності / М.І. Ларка, Г.О. Лісовські // Вісник НТУ «ХП». Серія «Технічний прогрес і ефективність виробництва». – Х. : НТУ «ХП». – 2013. – № 22 (995). – С. 168–174.
 3. Ткаченко С.О. Фінанси підприємств : [навч. посіб.] / С.О. Ткаченко. – Х. : Вид-во Харк. нац. ун-ту внутр. справ, 2008. – 312 с.
 4. Фінансова звітність ПАТ «СК «ІНТО».
-
1. Obushchak T.A. Sutnist' finansovoho stanu pidpryyemstva / T.A. Obushchak // Aktual'ni problemy ekonomiky. – 2007. – # 9. – S. 92–98.
 2. Larka M.I. Analiz finansovoho stanu pidpryyemstva yak zasib pidvyshchennya efektyvnosti yoho diyal'nosti / M.I. Larka, H.O. Lisovs'ki // Visnyk NTU «KhPI». Seriya «Tekhnichnyy prohres i efektyvnist' vyrobnytstva». – Kh. : NTU «KhPI». – 2013. – # 22 (995). – S. 168–174.
 3. Tkachenko S.O. Finansy pidpryyemstv : [navch. posib.] / S.O. Tkachenko. – Kh. : Vyd-vo Khark. nats. un-tu vnutr. sprav, 2008. – 312 s.
 4. Finansova zvitnist' PAT «SK «INTO».

Рецензент: Лоханова Н.О. д.е.н., професор, зав. кафедри бухгалтерського обліку та аудиту Одеського національного економічного університету

13.11.2017

УДК 336.0

Карпов Володимир, Заїмкіна Христина

ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ТА ЗОВНІШНЬОГО РИНКІВ СОНЯШНИКОВОЇ ОЛІЇ

У статті проведено аналіз сучасного стану світового та українського ринків соняшникової олії, виявлено основні тенденції, що спостерігаються на ринку. Визначено місце України на світовому ринку соняшникової олії. Доведено важливість прогнозування стану ринкової кон'юнктури задля підвищення ефективності сільського господарства в цілому та виробництва соняшникової олії зокрема, а також розвиток попиту спонукає до пошуку нових шляхів його задоволення.

Визначено основні та важливі проблеми українського ринку соняшникової олії. Проведено прогнозування стану ринку соняшникової олії України. Щодо досліджуваного ринку існує достатній обсяг інформації, прогнозування стану вітчизняного ринку соняшникової олії здійснено за допомогою методу балансу змінних, а прогнозування стану зовнішнього ринку – за допомогою трендової моделі.

Ключові слова: соняшник, ринок соняшникової олії, кон'юнктура ринку, прогнозування, метод балансу змінних.

Карпов Владимир, Заимкина Христина

ПРОГНОЗИРОВАНИЕ РАЗВИТИЯ ВНУТРЕННЕГО И ВНЕШНЕГО РЫНКА ПОДСОЛНЕЧНОГО МАСЛА

В статье проведен анализ современного состояния мирового и украинского рынков подсолнечного масла, выявлены основные